

Formanden (Arabbe): Exemplarer af Lovforslaget ville blive omdelte.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Valg af Borgmestre i Kjøbstæderne.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Sp. 2069—70.)

Lovforslaget sættes under Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Berg): Da det ærede Medlem fra Middelfart (Monrad) paa Forslagsstillerens Begne indbragte det nu til Forhandling satte Forslag, udtalte han, at Lovforslaget paa den ene Side støttedes til § 71 i Grundloven og paa den anden Side til § 91. Han forventede derfor, at et Lovforslag, der havde to saadanne Ledfagere, vilde blive modtaget med Varme af Alle, der nærede Hengivenhed for Grundloven, hvilken han forudsatte for Alles Vedkommende. Jeg pointerer dette. Thi jeg indser heller ikke rettere, end at der ligger en varm Anbefaling for selve Lovforslaget. Smidterid tror jeg ikke, at Lovforslaget efter sit eget Indhold og det Niemed, det har, behøver at støttes ved Henvisning til Grundloven, thi det er godt, at det kan gøres. Det Lovforslaget gaar ud paa, er jo kun at ændre en Bestemmelse i § 2 af Lov af 26de Mai 1868 om Kjøbstadkommunernes Styrelse. I denne § 2 hedder det nemlig, at Byraadet bestaa af valgte Medlemmer og en af Kongen bestilket Borgmester som Formand. Den sidste Bestemmelse ønskes udslettet og som Følge deraf Paragrafen udvidet derhen, at Byraadet bestaar af valgte Medlemmer og blandt disse Formanden, som er Borgmester. Den nuværende Ordning af Kjøbstadkommunernes Styrelsesforhold med den nuværende kongelige Borgmester som født Formand i Kjøbstædernes Kommunalbestyrelse er af en temmelig ny Dato; saavidt jeg erindrer, ere Borgmestre første Gang udtaavnte den 1ste Januar 1869. For den Tid kendte man ikke Borgmestre i den Stikelse, i hvilken vi i de sidste 13 Aar have haft dem. Det vil erindres, at Forordningen af 24de Oktober 1837 bestemmer i sin § 16, at Borgerrepræsentanterne vælges ved hvert Aars Begyndelse mellem sig indbyrdes en Formand, der leder Forhandlingerne og sørger for, at Beslutningerne retteligen protokolles og expederes, og som i Tilfælde

af Stemmelighed har den afgjørende Stemme. Der vælges endvidere en Viceformand til at lede Forhandlingerne i hans Fraværelse. Den udvænte Magt var dengang givet til Magistraten, som i de fleste Tilfælde bestod af Byfogeden alene eller af Byfogeden og valgte Raadmænd. Borgerrepræsentationen havde ingen Forpligtelse til at deltage i Fællesmøder med Magistraten, Borgerrepræsentationen kunde holde sine Forsamlinger selv under sin valgte Formand, tilmede Magistraten sine Beslutninger, og Magistraten var forpligtet til, inden den afgav Erklæring om et Byen vedrørende Anliggende, at indhente Borgerrepræsentationens Erklæring og vedlægge den eller ogsaa søge den i et senere Møde. Magistraten var ligeledes forpligtet til at afgive Erklæring om de Forslag, Borgerrepræsentationen tilfillede den, og var Borgerrepræsentationen ikke fornuet med Magistratens Erklæring, kunde den indante Sagen til Afgjørelse af høiere Autoriteter. Det vil saaledes ses, at Formen dengang for alle Beslutninger vedkommende den økonomiske Bestyrelse, som var henlagt til Borgerrepræsentationen, var den, at Borgerrepræsentationen kunde, hvis den ikke ønskede at forhandle mundtlig med Magistraten, selvstændig holde sine Møder under sin valgte Formand, i den Henseende uafhængig af Magistraten. Det fandt Sted paa forskjellig Maade paa forskjellige Steder; jeg kjender et Exempel fra Halvredserne, hvor Borgerrepræsentationen erklærede sig ude af Stand til at forhandle mundtlig med Magistraten, forhandle de selvstændig under den angivne Form, og i en Række af Aar opdagedes intet Tilfælde, hvor Magistraten havde anden Indflydelse i vedkommende By end at expedere Borgerrepræsentationens Sager videre. Vi fik i 1860 en Bestemmelse om Forandring i de kommunale Valg, men der skete ingen Forandring med Hensyn til Spørgsmaalet om Ordningen, Formerne og Sammensætningen, undtagen den, at Valget af Raadmænd, som kunde vælges af Borgerrepræsentationen i og udenfor dens Midte og tiltræde Magistraten, ikke længere krævede allerhøieste Approbation. Efter den Lov kunde altsaa Borgerrepræsentationen under den da givne Form udøve en forstærket Indflydelse paa selve Magistratens Virksomhed. Aaret efter blev imidlertid Forholdet noget forandret ved Lov af 23de Januar 1862, hvor den ialtfald i visse Tilfælde forpligtedes til at holde Fællesmøder, hvor Borgmesteren var tilstede og kunde og skulde allerede der gjøre sin Stemme gjældende, og hvor der saaledes vedtoges Fællesbeslutninger af Magistraten og Borgerrepræsentationen, men Borgerrepræsentationens